

**IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE
BILJNA PROIZVODNJA
za 2020.**

Organizacijska jedinica: Sektor prostornih statistika
Priredila: Anja Šagud

rujan 2022.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Svrha statističkog istraživanja o biljnoj proizvodnji je dobiti što preciznije podatke o stanju u hrvatskoj poljoprivredi s obzirom na važnost te grane za hrvatsko gospodarstvo. Dobiveni podaci bit će pokazatelj koji će lokalnoj i državnoj vlasti omogućiti točnije definiranje problema u toj grani i u skladu s tim planiranje i donošenje odgovarajućih odluka i pružanje odgovarajuće potpore za razvoj poljoprivrede.

Cilj je istraživanja prikupiti sljedeće podatke:

- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- o površini voćnjaka, vinograda i maslinika te o broju ekstenzivnih i plantažnih voćnih stabala
- o ukupnom broju trsova vinove loze i stabala maslina
- o očekivanim prirodima važnijih usjeva i voća.

Državni zavod za statistiku odgovoran je za poljoprivredne statistike. Od 2005. Hrvatska provodi istraživanja na bazi uzorka metodom intervjua uz pomoć anketara. Poslovni subjekti i njihovi dijelovi prate se posebno (kompletan skup) i prikupljaju na dva načina: izvještajnom metodom na obrascu i putem internetske aplikacije.

U lipnju se provodi Istraživanje o površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve, o broju voćnih stabala i broju trsova vinove loze (stanje 1. lipnja).

U studenom se provodi Istraživanje o jesenskoj sjetvi (stanje 10. studenoga).

Između lipnja i siječnja postoji niz istraživanja vezana uz očekivane prirode i požnjevene površine, prirode i proizvodnju.

Podaci o očekivanim prirodima za obiteljska poljoprivredna gospodarstva prikupljaju se na odabranom stratificiranom uzorku, a za poslovne subjekte i njihove dijelove na cijeloj populaciji. Prikupljanje podataka vezano je uz kalendar statistike biljne proizvodnje.

Statistika biljne proizvodnje sadrži sljedeća godišnja istraživanja:

1. Istraživanje o jesenskoj sjetvi (obrazac PO-21), stanje 10. studenoga
2. Istraživanje o ostvarenim prirodima kasnih usjeva, voća i grožđa (obrazac PO-33), stanje 10. studenoga
3. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34), stanje 31. prosinca, uzorak obuhvaća mediteranski dio Hrvatske.

2020. godine je proveden Popis poljoprivrede, koji je bio podloga za sljedeća istraživanja PO 21, PO 33 i PO 34, te se nisu provodila istraživanja: Istraživanje o površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve (obrazac PO-22) i Istraživanje o ostvarenim prirodima ranih usjeva i voća (obrazac PO-32).

Rezultati svih istraživanja dostupni su na razinama HR NUTS 1 i HR NUTS 2.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Metodologija je potpuno usklađena s preporukama Eurostata (Uredba Europskog parlamenta i Vijeća (EZ) br. 543/2009 od 29. lipnja 2009., kojom se ukidaju stare uredbe (EEZ) br. 837/90 i (EEZ) br. 959/93) i Delegirane Uredbe Komisije (EU) br. 1557/2015 o izmjeni uredbe (EZ) br. 543/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici usjeva, kojom se ukidaju stare uredbe (EEZ) br. 837/90 i (EEZ) br. 959/93). Statistika biljne proizvodnje obuhvaća najmanje 95 % sljedećih površina:

- ukupna površina usjeva na oranicama
- ukupno požnjevena površina povrća, dinja i jagoda
- ukupna proizvodnja trajnih nasada
- korišteno poljoprivredno zemljište.

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD-u 2007. (NN, br. 35/18.)

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske 2015. – KPD 2015. (NN, br. 157/14.)

Zakon o službenoj statistici (NN, br. 25/20.)

- Sustav klasifikacija

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. – NKD 2007.

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima Republike Hrvatske 2015. – KPD 2015.

- Statistički pojmovi i definicije

U 2020. provodio se Popis poljoprivrede, a Istraživanje o zasijanim površinama i nasadima na kraju proljetne sjetve (obrazac PO-22) nije provedeno. Iz Popisa poljoprivrede korišteni su podaci:

- o načinu korištenja zemljišta prema stanju (oranice i vrtovi, trajni nasadi, povrtnjaci, livade i pašnjaci)
- o površini voćnjaka, vinograda i maslinika te broju ekstenzivnih i plantažnih voćnih stabala
- o ukupnom broju trsova vinove loze i stabala maslina
- o očekivanim prirodnim važnijih usjeva i voća kako bi se mogli usporediti podaci Unije.

Izvještajem o jesenskoj sjetvi (obrazac PO-21) prikupljaju se podaci o površinama zasijanima u jesenskoj sjetvi. Podaci se iskazuju u hektarima.

Izveštajem o ostvarenim prirodima kasnih usjeva, voća i grožđa (obrazac PO-33) prikupljaju se podaci o požnjevenim površinama i ostvarenim prirodima kasnih usjeva voća i grožđa.

Podaci o požnjevenim površinama kasnih usjeva iskazuju se u hektarima, dok su proizvodnja i prirod po jednom hektaru iskazani u tonama. Podaci o prirodima odnose se na stanje 10. studenoga 2020.

Izveštajem o prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34) prikupljaju se podaci o proizvodnji. Podaci o prirodima odnose se na stanje 31. prosinca 2020.

- **Statistička jedinica**

Statistička jedinica jest poljoprivredno gospodarstvo koje ima jedinstveno upravljanje, zajednički se koristi sredstvima za proizvodnju (strojevi, objekti, zemljište) i radnom snagom a djeluje kao trgovačko društvo, obrt, zadruga ili obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo.

- **Statistička populacija**

U osnovni skup obuhvaćena su sva poljoprivredna gospodarstva koja raspolažu s najmanje 40 ara korištene poljoprivredne površine (KPP) ili s manje od 0,40 hektara korištene poljoprivredne površine (KPP), ali imaju:

- najmanje 0,10 hektara voćnjaka, vinograda i/ili maslinika
- površinu rasadnika > 0
- površinu pod povrćem, cvijećem i ukrasnim biljem namijenjenu prodaji na tržištu.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Nacionalni računi, poljoprivredni instituti, Ministarstvo poljoprivrede, Vlada Republike Hrvatske

1.1.1. Potrebe korisnika

Korisnici radi formiranja gospodarske politike i raspodjele resursa državnog proračuna.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Provedena je anketa o zadovoljstvu korisnika u 2015. i rezultati su dostupni na upit.

1.2. Potpunost

Podaci se šalju potpuno u skladu s važećim uredbama Europske komisije.

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka jest 100%.

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Dobiveni podaci ponderirani su zbog nejednake vjerojatnosti odabira i neodgovora. Ista metodologija koristi se za sva poljoprivredna istraživanja.

Za ključne varijable (ukupno obradivo zemljište, ukupno žitarice, povrće, travnjaci, vinogradi, voćnjaci i plantažni voćnjaci) izračunane su standardne pogreške i koeficijenti varijacije. Postupak procjene izvršen je putem SAS-a, SURVEYMEANS postupkom. Stopa odgovora je udio odgovora među svim valjanim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima. Nevaljana obiteljska poljoprivredna gospodarstva jesu ona koja više ne postoje u vrijeme anketiranja. Stopa valjanosti jest udio valjanih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava među svim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima odabranim za uzorak.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Indikatori uzoračke pogreške za određene varijable:

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
			Koeficijenti varijacije za površinu: Kukuruz za zrno - 0,55 % Suhe mahunarke - 1,81 % Korjenasti usjevi - 0,54 % Uljarice - 0,43 % Soja - 0,06 % Povrće 3,58 % Trajni nasadi - 4,23 % Voće umjerenog klimata - 3,47 % Orašasto voće - 9,43 % Vinogradi - 2,53 % Maslinici - 1,16 %	0,01

2.2. Neuzoračka pogreška

Budući da poststratifikacija nije provedena za ovo istraživanje, nisu ocijenjene pogreške nepravilnog razvrstavanja. Rezultati istraživanja o strukturi poljoprivrednih gospodarstava pokazuju da nije bilo nikakvih problema s nepravilnim razvrstavanjem. Državni zavod za statistiku telefonski je naknadno kontaktirao sa svim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima s kojima nije uspostavljen kontakt u tijeku terenskog rada. Telefonski se nije moglo kontaktirati s nekim obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Stopa nadobuhvata prema istraživanjima:

1. Istraživanje o jesenskoj sjetvi (obrazac PO-21) - 1,87 %
2. Istraživanje o ostvarenim prirodima kasnih usjeva, voća i grožđa (obrazac PO-33) - 0,56 %
3. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34) - 0,16 %.

Podobuhvat postoji, ali ga je nemoguće procijeniti i uključuje neregistrirana poljoprivredna gospodarstva.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Stopa nadobuhvata je 1%.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Statistika ispravlja moguće pogreške mjerenja s pomoću logičko-računske kontrole. Pogreška mjerenja nastoji se izbjeći obukom anketara, kontrolom podataka i postupkom validacije.

Ekstremne vrijednosti varijabli provjeravaju se nakon unosa podataka i po potrebi se ispravljaju.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Glavni razlozi neodgovora bili su odbijanja iz sljedećih razloga:

- nezadovoljstvo trenutnom poljoprivrednom politikom u Hrvatskoj,
- problemi s neriješenim vlasništvom (službeni postupci u vezi sa sukcesijom mogu trajati vrlo dugo)
- općenito odbijanje iz drugih razloga.

Pogreške neodgovora jedinice istraživanja prema istraživanjima:

1. Istraživanje o jesenskoj sjetvi (obrazac PO-21) - 15,39 %
2. Istraživanje o ostvarenim prirodima kasnih usjeva, voća i grožđa (obrazac PO-33) - 4,94 %
3. Istraživanje o ostvarenim prirodima južnog voća i maslina (obrazac PO-34) - 14,24 %.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Neutežena stopa neodgovora jest 12%.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.2.7. Pogreška obrade

Glavni izvori pogrešaka u obradi bile su pogreške u aplikaciji obrađivača anketa koju su izradili stručnjaci iz Državnog zavoda za statistiku.

Podaci o broju ispravaka nisu prikupljeni pri obradi podataka.

2.2.8. Stopa imputacije

Utežena stopa imputacije za određene varijable:

Varijabla	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
površina i proizvodnja usjeva	Hrvatska	11 000	Stopa imputacije je 10%	1

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci).

2.3.2. Praksa revizije podataka

U istraživanju se ne objavljuju privremeni podaci i zato nema revizija podataka.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenjivo

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

1. lipnja 2020. – 14. svibnja 2021.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata jest T + 1 mjesec.

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pravodobnost konačnih rezultata jest T + 11 mjeseci.

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Nema vremenskog odmaka.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost jest 100 %.

4. Pristupačnost i jasnoća

Konačni rezultati objavljeni su 14. svibnja 2021. Publikacije sadrže kratka metodološka objašnjenja, kao što su izvori i metode prikupljanja podataka, obuhvat i usporedivost, definicije i sl. Rezultati će sadržavati sve konačne podatke. Ti podaci bit će dostupni i na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku www.dzs.hr.

4.1. Priopćenja

Ne objavljuje se.

4.2. Mrežna baza podataka

Podaci su dostupni na mrežnim stranicama Državnog zavoda za statistiku u PC Axis-u. https://web.dzs.hr/PX-Web.asp?url=%22Hrv/Archive/stat_databases.htm%22

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima propisani su Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka za znanstvene svrhe (NN, br. 137/13.).

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Pc-Axis baza podataka.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Nije primjenjivo

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Podaci su vremenski usporedivi od 2000. godine.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija jest 20.

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Prije 2000. godine primjenjivala se drugačija metodologija i nije bila ista struktura proizvoda u istraživanjima.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se za ovo istraživanje ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Koherentnost/smislenost s podacima iz administrativnih izvora je:

Statistika	Područje obuhvata	Vrijednost obuhvata	Napomena	Vrijednost
				1

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Troškovi iznose oko 60 000 eura.

6.2. Opterećenje

Najveće je opterećenje najvećih jedinica za koje postoji potpuni obuhvat u uzorku za sve cikluse istraživanja. Odjel uzoraka kontrolira da kod manjih jedinica ista jedinica ne bude uključena u uzorak u više uzastopnih razdoblja.